

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Dato:

2011/1884 ART-MA-EP

10.08.2011

Arkivkode:

366.32/0

Rapport fra et ekspertutvalg om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen.

Oversendelse av DNs høringsuttalelse

DNs hovedkonklusjoner:

- DN vurderer at utvalgets utredning er grundig og med god problemforståelse. Vi mener likevel det er behov for tiltak for å sikre et bedre beslutningsgrunnlag for forvaltningen.
- Utvalget har framhevet betydningen av interkommunal- og regional arealplanlegging, og DN støtter dette. Utvalget viser en positiv holdning til arealplanlegging som verktøy for å sikre næringen arealer, men det er viktig at arealplanlegging skjer i forkant av en etablering og ikke etter at en sektor/næring har fått gjennom sine interesser. I tilknytning til dette er det også viktig å påpeke at:
- Utredningen mangler nødvendige koblinger til vannforskriften og naturmangfoldloven. Den kan oppfattes som så fokusert på næringsvilkår at den blir litt for svak på andre og legitime interesser i kystsonen.
- DN støtter hovedprinsippene om store produksjonsområder, utsettingssoner og branngater. Inndeling i produksjonsområder og utsettingssoner med branngater kan gi muligheter til å styrke de viktigste utvandningsveiene for villaksbestandene.
- DN støtter forslag om å forsterke miljøovervåkingen, og mener at overvåkingsmetodikken må utvides til å dekke større områder. Med dagens store anlegg er det riktigere å se resipienten som helhet og ikke bare influensområdet til det enkelte anlegget.
- Forslaget om handlingsregler som prinsipp er godt, og DN støtter også handlingsregler med indikatorer for en bærekraftig drift. Det er avgjørende for villaksbestandene at handlingsregler også kommer på plass for lakselusnivå på villfisk og mengde rømt laks i sjøen og i elvene. Belastninger på villfisken må være en utløsende faktor for reduksjon av biomasse på lik linje med forholdene på innsiden av merdene. DN er ikke enig i handlingsregelen mot genetisk påvirkning fra rømt laks slik den er foreslått, fordi den er basert på en indikator som måler en effekt etter at skade har skjedd. Indikatoren må baseres på en risikovurdering.

- DN vil også sterkt anbefale at det utvikles en merkemethode for å skille rømt laks fra villfisk for å effektivisere uttaksarbeidet fra elver og fjorder. Det må ikke overlates til næringen selv å velge hvilke metoder som skal brukes for uttak av rømt fisk fra vassdragene.
- Ved risiko for uopprettelig skade fra oppdrettsaktivitet i et område, må det kunne pålegges tiltak overfor anleggene der uavhengig av om det kan påvises at det er det enkelte anlegg som forårsaker problemene.
- Utvalget svarer ikke i tilstrekkelig grad på de store utfordringene næringen har med hensyn til bærekraft. Bærekraftsbegrepet er heller ikke i tilstrekkelig grad utredet, selv om begrepet er benyttet i tittelen på rapporten.
- Vi konstaterer i den sammenheng, punktet over, at utvalget også selv mener at tiltak på arealsiden vil kunne bidra, men ikke alene løse miljøproblemene som havbruksnæringen skaper i dag. DN mener at forslaget fra ekspertutvalget i liten grad vil bidra til å løse utfordringene med rømming av fisk og lakselus.

Bakgrunn

Direktoratet for naturforvaltning (DN) viser til høringsbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet av 10. februar 2011 om rapport fra et ekspertutvalg om *Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen*.

DN har bedt fylkesmennene om deres uttalelse til høringsarbeidet. Vi har mottatt innspill fra tre fylkesmenn, og deler av disse er gjengitt i vår uttalelse. Fylkesmennes uttalelser ligger i sin helhet som vedlegg til DN sin uttalelse.

Det er en internasjonal og nasjonal målsetting om å bevare det genetiske mangfoldet innen de ulike bestandene av atlantisk villaks. I følge St.prp. nr 32 (2006-2007) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder har Regjeringen ”*som mål å bevare og gjenoppbygge laksebestander av en størrelse og sammensetning som sikrer mangfoldet innen arten og utnytter dens produksjonsmuligheter*”. I Regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring er de framtidige målene at ”*havbruk bidrar ikke til varige endringer i de genetiske egenskapene til villfiskbestandene*” og at ”*sykdom i oppdrett har ikke bestandsregulerende effekt på villfisk...*”.

Bestandssituasjonen for villaksen er svært alvorlig i enkelte regioner i landet. Det samme er tilfelle for sjørøret og sjørøye. I følge Vitenskapelig råd for lakseforvaltning fremstår lakselus og rømt oppdrettslaks i dag som ikke-stabiliserte og eksistensielle trusler mot norsk laks. Disse trusselfaktorene er trolig viktige årsaker til spesielt lavt innsig av laks og dårlig måloppnåelse i mange vassdrag på Vestlandet. I følge Havforskningsinstituttet sin risikovurdering av miljøvirkninger fra norsk fiskeoppdrett er det høy sannsynlighet for at påvirkninger fra lakselus og rømt oppdrettsfisk er utenfor bærekraftig tilstand i mange områder. Forslagene fra ekspertutvalget vil etter vår mening ikke bidra vesentlig til å løse utfordringene med rømming av fisk, og de vil sannsynligvis også i liten grad kunne bidra til å løse utfordringene med lakselus. Ekspertutvalget understreker da også betydningen av å igangsette nye og forsterkende tiltak når det gjelder lakselus.

Gjennomgang av de konkrete forslagene

10.1 Etablere strøm katalog;

DN støtter dette tiltaket. Vi mener som utvalget at det kan gi økt forståelse for flere forhold og dermed gi et bedre beslutningsgrunnlag mht resipienter, smittespredning og spredning av oljesøl/kjemikalier.

Dette vil også være til stor nytte for det kommende klassifiseringsarbeidet i forbindelse med Vannforskriften. Ved hjelp av en felles strøm katalog vil en enklere kunne se vannforekomstene i sammenheng, og det vil lette inndelingen i vannforekomster. Gjennom Vannforskriften skal det etableres et overvåkingsnettverk langs hele kysten, og en strøm katalog vil kunne bidra til en bedre plassering av disse overvåkingsstasjonene. DN støtter forslaget om at denne typen informasjon skal være åpent tilgjengelig.

10.2 Utrede pålegg om å gjøre hydrografiske observasjoner;

DN støtter tiltaket. Slike data finnes i dag i stor grad hos oppdretterne og til dels hos fiskeriforvaltningen, men er ikke tilgjengelig for miljøforvaltningen. Dette er data som vil være til stor hjelp i arbeidet med Vannforskriften og inndeling i vannforekomst og vann type. Det er viktig at dette blir tilgjengeliggjort.

10.3 Kartlegge kystsonen

DN støtter tiltaket, bedre kartlegging av kystsonen er en forutsetning for kunnskapsbasert planlegging og tilpasning til naturgrunnlaget. Sammen med en strømmodell gir gode kart synergieffekter sammenlignet med kun en av de to. Det er avgjørende å få gjennomført en god kartlegging av kystsonen, helst før det foreslåtte arbeidet med produksjonsområder tar til.

DN mener imidlertid at kartleggingen burde vært mer omfattende. Det er behov for en bedre kartlegging av vandringsveier og oppholdsområder til vill anadrom laksefisk. Disse er ikke godt nok kjent, og er av de grunnlagsdata som må inn i dette punktet.

10.4 Produksjonsområder med egne utsettssoner – koordinert utsett og brakklegging

Fylkesmannen i Rogaland støtter dette, og skriver at Mattilsynets forslag til soneforskrift i Boknafjord-Ryfylkesbassenget er positivt og et steg i riktig retning, Fylkesmannen skriver at sonene naturlig må føre til en annen type regulering og ikke nødvendigvis maksimal tillatt biomasse (MTB) på anleggsnivå. En løsning her kan være et felles biomassetak pr. utsettssone eller pr. fjordsystem.

Fylkesmannen i Nordland er også positiv til utsettssoner og koordinert brakklegging, men savner kobling til naturmangfoldloven, og vurderinger av hvilke konsekvenser prinsippene i denne loven bør ha for framtidig arealforvaltning.

Fylkesmannen i Finnmark mener at produksjonsområder er gjennomførbart i Finnmark, hvor det per i dag i hovedsak er få, men store aktører, som i større grad enn ellers i landet opererer i områder hvor de

er eneste aktør. Fylkesmannen skriver også at soneinndelingen så langt det er mulig bør skaleres slik at den gir reelle muligheter for å redusere lakseluspopulasjonene gjennom brakklegging, selv om dette byr på utfordringer for næringen. Fylkesmannen peker på at utvalget er usikkert på hva som er tilstrekkelig sonestørrelse ved områdebrakklegging, og savner en diskusjon på effekten av temperatur i denne forbindelse. Frittlevende stadier av lakselus har vesentlig lengre overlevelse ved lavere temperatur. Dette bør ha betydning for både områdestørrelse og brakkleggingsperioden.

Inndeling av kysten i store produksjonsområder vil kunne føre til en betydelig bedre situasjon i forhold til spredning av sykdommer, og DN støtter i prinsippet forslaget. Utvalget har ikke sagt noe om hvor store produksjonsområdene bør være, men foreslår at det tas utgangspunkt i de 23 områdene som kysten ble delt inn i forbindelse med vurdering av egnede områder for tildeling av nye tillatelser i 2009. DN vil påpeke at det er viktig at produksjonsområdene og utsettsonene blir så store at man reelt sett kan redusere smitte og spredning av sykdomsorganismer. DN har imidlertid liten tro på at dette tiltaket vil ha en betydelig effekt i forhold til produksjon og spredning av lakselus, men det kan være et bidrag i riktig retning. Branngatene bør bli så brede som mulig, og må søkes å sammenfalle med viktige utvandringsveier for villaks. Dette må inn i premissene for områdeavgrensningen. I tillegg bør områdeavgrensningen ses i sammenheng med Vannforskriftens inndeling i vannforekomster.

10.5 *Prosess for opprettelsen av soner*

Utvalget har framhevet betydningen av interkommunal- og regional arealplanlegging, for å sikre næringa arealer samtidig som andre nasjonale interesser ivaretas. DN støtter dette, som også er i tråd med de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging vedtatt i kgl.res. 24.6.2011. En balansert og bærekraftig sameksistens med andre interesser i kystsonen og langs vassdrag er blant de hensyn som er fremhevet her.

Proessen mot ny struktur er tenkt som først en forskrift etter akvakulturloven, for deretter å sikre areal og lokaliteter gjennom planprosesser. Utvalget har i et annet punkt uttrykt at det skal settes forventninger til de lokale myndighetene, men at det ikke skal være noen tvang fra sentrale myndigheter. Vi mener dette er et svakt punkt i utredningen. Utvalget har en uklar holdning til hvor sentral styringen skal være. På den ene siden skal alle interesser veies mot hverandre i en planprosess, men samtidig står det også at etablering av en ny og bærekraftig lokalitetsstruktur: "*ikke handler om å avveie mange forskjellige interesser mot hverandre*". Videre står det at det er de faglige argumenter og bestemte parametre som skal avgjøre hvordan områdene skal være utformet.

Planlegging må imidlertid skje i forkant av en etablering, og ikke *etter* at en sektor eller en næring har fått sitt igjennom. Hva som skal inngå i faglige vurderinger ser bra ut på overordnet nivå, men det kan være mer komplisert enn her antatt å legge fram noen omforent faglig vurdering, hvis det ikke allerede i denne foretas en planprosess med prioritering mellom interesser.

10.6 *Lokalisering, saksbehandling m.m.*

DN støtter forslaget om en hjemmel til å kunne pålegge flytting av et anlegg av overordnede og samfunnsmessige hensyn. Men dette er en balansegang og en vurdering opp i mot lokal medbestemmelse og planlegging, jf. punktet over, og mellom ulike samfunnsinteresser. Avvikling av de minst egnede lokalitetene i et område er også fornuftig, eller som det står: "*... at produksjonen på dem blir redusert til et bærekraftig nivå.*"

10.7 Kriselokaliteter

DN støtter forslaget om at det legges til rette for å klarere kriselokaliteter og mener at alle lokaliteter som skal kunne brukes til akvakulturformål, må være klarert etter de samme faglige kriterier, og med overveiende sannsynlighet tåle permanent drift uten å gi uakseptabel miljøpåvirkning. Det må være en forutsetning at kriselokaliteter ikke legges i branngater og i nasjonale laksefjorder.

Generelt om forslagene til handlingsregler

DN er i utgangpunktet positiv til prinsippet om handlingsregler. Handlingsregelen om regional justering av MTB og adgang til miljøbegrunnet flytting er prioritert som viktig av utvalget. Produksjonstap er ikke korrelert med lus og rømming. Lave lusetall på fisken i merdene utelukker ikke at det er et alt for høyt antall lus på villfisken i et område. Lave tapstall utelukker heller ikke høye innslag av rømt fisk i sjøen og vassdragene i et område/en region. Handlingsregler for rømt fisk og lakselus på villfisk må komme på plass, og disse må bli tillagt vekt på lik linje med handlingsregelen for tap i produksjon. De skal ikke kun være supplerende.

10.12 Handlingsregel for regional justering av MTB og adgang til miljøbegrunnet flytting

En utilsiktet konsekvens som handlingsregelen ikke fanger opp, er risikoen for at et pålegg om redusert MTB kan medføre økt utsett som kompensasjon for redusert kapasitet. Et økt utsett vil skje gjennom et større antall fisk. Både risikoen for miljøkonsekvenser fra rømt fisk og lakselus har sammenheng med antallet fisk. Siden den miljømessige bærekraften allerede er overskredet i en rekke områder vil dette være miljømessig uheldig, og en bør derfor vurdere å legge om fra MTB til maksimalt tillatt antall fisk satt ut.

Miljøutfordringene bør ideelt sett kunne løses innenfor det enkelte produksjonsområdet. Hvis man av miljømessige årsaker allikevel tillater flytting til et annet produksjonsområde er det svært viktig at man på forhånd gjør en grundig vurdering av om økosystemet/området det flyttes til samlet vil tåle den økte belastningen dette vil medføre (jf Naturmangfoldloven § 10).

Tiltak 10.13 Prinsipp for utvikling av handlingsregel for å redusere lusepress på villaks og sjørret.

DN mener at en handlingsregel for å redusere lusepress på ville laksefisk er svært viktig. Kunnskapsnivået er etter vår mening så høyt på dette feltet at det bør kunne settes nivågrenser allerede nå. Blant annet viser rapporten "Kvalitetsnormer for laks – anbefalinger til system for klassifisering av villaksbestander", utgitt av Vitenskapelig råd for lakseforvaltning, at man har et godt grunnlag for å sette indikatorgrenser for handlingsregel. I tillegg til å synliggjøre totalt antall lus på lokalitet, i utsettssoner og i produksjonsområder er det viktig å benytte en indikator for lusenivå på villfisk i de aktuelle områdene.

Tiltak 10.14 Prinsipp for utvikling av handlingsregel for å sikre villaks mot genetisk påvirkning fra rømt laks

Innledningsvis under dette forslaget står det i rapporten: ”Utvalget foreslår at det etableres en indikator som måler om den ville bestanden i de elvene som utpekes som viktige lakseelver, er genetisk påvirket utover det nivået bestanden tåler”. Vil vi i denne sammenheng presisere at det er et internasjonalt og nasjonalt mål å bevare den genetiske integriteten til alle våre ville laksebestander, ikke kun i et utvalg laksevassdrag som utpekes som viktig som her foreslått.

DN mener forslaget ikke er innenfor et bærekraftig prinsipp slik handlingsregelen er foreslått. Det er heller ikke i tråd med framtidige mål i regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring. Hvis vi forstår dette riktig – foreslår man en allerede igangsatt irreversibel prosess som indikator. En indikator må basere seg på en risikovurdering og på føre var-prinsippet, og tiltak må settes inn før det har oppstått en skade eller det er igangsatt en irreversibel prosess. Risikoen må vurderes etter andre parametre; rømmingstall- og frekvenser nært vassdraget, og andel oppdrettslaks i gytebestandene m.m.

DN støtter forslaget om en handlingsregel for rømt laks, men indikatoren må være slik at man kan gjøre tiltak i form av biomassereduksjon og utfisking før det oppstår skade på de ville bestandene. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning om Kvalitetsnormer for laks gir et godt grunnlag for fastsetting av slike indikatorer. I områder med intensivt lakseoppdrett er det mer rømt laks i vassdragene enn i områder med lite oppdrett. Hvis indikatoren viser at det er for mye rømt fisk i vassdragene må handlingsregelen medføre reduksjon i biomasse i det aktuelle området.

DN vil sterkt anbefale at det utvikles en merkemethode som gjør det enklere å skille rømt laks fra villfisk, og derved gjøre uttaksarbeidet fra elver og fjorder enklere og mer effektivt. Klipping av fettfinnen på oppdrettslaksen vil være et enkelt tiltak. I tillegg bør man ha en form for merking som kan føre fisken tilbake til rett produsent.

Slik situasjonen er i dag vil det alltid forekomme rømmingsepisoder. Det haster derfor med å få utviklet en steril oppdrettslaks. Det finnes flere metoder enn triploidisering for å lage en steril laks. Forskning på alternative metoder er viktig i tilfelle produksjon av en triploid laks ikke lar seg gjennomføre.

DN støtter forslaget om at oppdrettsaktørene i en region får et felles ansvar for å fjerne rømt fisk fra vassdrag eller hindre dem i å vandre opp.

DN mener at oppdretternes ansvar først og fremst må være på det økonomiske, og å ta initiativ til å etablere ordninger for fjerning av rømt fisk. Vurdering av behov, metoder og prioritering av steder må fortsatt gjøres av ansvarlige forvaltningsmyndigheter. Se for øvrig kommentarer til pkt 10.20.

10.16. Friere etablering av lukkede anlegg i sjø

DN mener lukkede anlegg i sjø vil være en god metode for å kontrollere både rømming, lakselus og forurensning, og vi støtter arbeidet med å få en slik metodikk på plass. Slik forslaget er formulert er det som et incitament for å få tent en interesse på lenger sikt, men konsekvensene fra rømming og lus reduseres ikke på kort sikt. Hvis dette skal ha noen effekt så må ikke slike anlegg kun komme i tillegg

til de tradisjonelle merdanleggene, men også kunne komme som en erstatning til merder i områder med store miljøbelastninger. Gevinster må kunne tas ut i bedret miljø, ikke bare økt produksjon. Hvis en slik ”forsøksstillatelse” skulle vise seg å ikke fungere, er det viktig at den ikke deretter omgjøres til en ordinær tillatelse med tradisjonelle åpne merder.

10.17. Oppheve grensen på 250 gram for settefisk — friere etablering av akvakultur på land

Dette er allerede sendt på høring fra Fiskeri- og kystdepartementet. DN gav sin uttalelse i brev datert 28.2.2011. Prinsippet fra DN blir det samme som i punktet over; produksjon på land må ikke bare komme i tillegg til annen produksjon, men erstatte sjøproduksjon på en måte som gir miljøgevinst.

10.18. Forsterket miljøovervåkning av store lokaliteter og grupper av lokaliteter

Med økende størrelse på anleggene er det viktig også å se på forståelsen av hva som er influensområdet. Med dagens store anlegg er det riktiger å se på resipienten som helhet og ikke influensområdet til det enkelte anlegg. Dette medfører at overvåkingsmetodikken må utvides til å dekke større områder. DN er derfor positiv til økt bruk av denne typen undersøkelser. Utvikling av en ny overvåkingsmetodikk må imidlertid sees i sammenheng med kravene til god økologisk tilstand i Vannforskriften. Det bør opprettes overvåking på de kvalitetselementene som er definert der, og det må utvikles bærekraftsindikatorer som ser resipienten som helhet og som knyttes til Vannforskriftens klassifiseringssystem. Det finnes pr dag ikke en fullverdig metodikk for overvåking av hardbunn. Dette er særlig negativt for evt. korall- og svampforekomster. DN stiller seg bak forslaget om at det bør prioriteres å utvikle en metodikk for slik overvåking.

10.19. Prioritere søknader om etablering eller utvidelse av settefiskanlegg

DN kan se nytten av å gå igjennom eksisterende saksbehandlingsrutiner etter vannressursloven for å se om det er mulig å effektivisere saksbehandlingen av disse sakene. I mange vassdrag er det i dag flere interessenter som har behov for å bruke vannet. Dette har ført til at det i stadig flere vassdrag har oppstått perioder med kritisk lite vann for fisk og annet dyre- og planteliv. DN mener det er nødvendig at vassdragsmyndighetene får den tiden de trenger til å vurdere om det vil være tilstrekkelig vann til den omsøkte aktiviteten. Det er derfor svært viktig at saker knyttet til etablering eller utvidelse av settefiskanlegg ikke blir underlagt de samme kravene til saksbehandlingstid etter den nye forskriften om saksbehandlingsfrister ved behandling av søknader om klarering av lokaliteter.

10.20 Organisering av felles tiltak

DN mener at aktørene som driver i et produksjonsområde skal pålegges å samarbeide om opprettelse av permanente felles løsninger for å kunne ivareta de enkelte aktørers plikter på en effektiv måte. Det er svært viktig at de tiltak som utvalget foreslår at slike samarbeidsorganer skal kunne utføre, for eksempel etablering og drift av fiskesperrer eller utfisking av rømt fisk i vassdragene, foregår i tett samarbeid med de aktuelle sektormyndighetene. Dette for å sikre at de blir mest mulig kostnadseffektive og at de kobles mot eventuell overvåking/tiltak som allerede foregår i nasjonal og regional regi.

DN vil presisere at det ikke kan overlates til næringen å velge hvilke metoder som skal brukes for å ta ut rømt fisk fra vassdragene. Det er store forskjeller mellom vassdrag i effektivitet av de forskjellige uttaksmetoder. Det er negative virkninger av slike tiltak ved skade på villfisk. Forvaltningen må bestemme hvilke metoder som kan anbefales eller tillates til hvilke tider og hvilke steder.

Ved risiko for uopprettelig skade fra oppdrettsaktiviteten i en fjord eller et bestemt område, må forvaltningen ut i fra en risikovurdering kunne pålegge tiltak for anleggene der, uavhengig av om det kan påvises at det er det enkelte anlegg som forårsaker problemene.

10.21. Statlige forventninger til akvakultur i regionale og kommunale planer

I kgl.res. 24.6.2011 er det gitt nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging som også omfatter havbruksnæringen. Regjeringen forventer at *"... planleggingen legger til rette for å opprettholde og videreutvikle fiskeri- og havbruksnæringen innenfor en miljømessig bærekraftig ramme. Arealbehovet for havbruksnæringen sees i et regionalt perspektiv, og fremtidens arealstruktur bidrar til en balansert og bærekraftig sameksistens med andre interesser i kystsonen og langs vassdrag."*

Dette har vi ellers kommentert under punktet over om prosessen for opprettelsen av soner.

Forskningsbehov

Det er svært viktig å få på plass en steril oppdrettsfisk. Det er viktig med forskning på ulike metoder for sterilisering. Forskningen må også inn for å finne egnede indikatorer som i god nok tid værer fare for at man nærmer seg grensene for bærekraft.

Noen avsluttende bemerkninger:

- Bærekraft

Utvalget har forholdt seg til målene som ligger i regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring, men skriver at det der ikke ligger noen definisjon av bærekraftsbegrepet. Og så vidt utvalget kan se - er det heller ikke andre steder utarbeidet en formell eller gjengs definisjon på bærekraftig akvakulturvirksomhet. Utvalget velger da å si at *"Begrepet er tilstrekkelig i seg selv som basis for å utvikle forslag til tiltak innenfor utvalgets mandat."*

Likevel benytter utvalget *bærekraft* i tittel på rapporten og har her knyttet det til arealbruk, et "bærekraftig arealbruk", som heller ikke er definert. Noen steder er begrepet benyttet slik at DN også støtter det som står, uten at man nødvendigvis har samme forståelse av innholdet. Et eksempel på dette er *"Fra myndighetenes side vil det være viktig å sørge for at de mindre egnede lokalitetene blir tatt ut av bruk eller at produksjonen på dem blir redusert til et bærekraftig nivå."*

De to viktigste miljøpåvirkningene fra oppdrettsnæringen, lakselusmitte til villfisk og rømming av oppdrettsfisk, er trusler mot villaksen som er eksistensielle og ikke-stabiliserte, jf Vitenskapelig råd for lakseforvaltning. Vi går ikke i detalj på dette her eller på ansvaret for en forvaltning av anadrom villfisk. Dette er kommunisert fra DN tidligere og vil også bli kommunisert i det videre.

Utvalgets rapport er således ikke er noen fullgod løsning med hensyn til å skape en bærekraftig næring. Dette burde særlig vært diskutert fordi et område som fungerer uten å være overbelastet ofte

fra næringens og forvaltningens side blir betraktet som å ha ledig kapasitet. Her ligger det en utfordring i å finne egnede indikatorer og grenseverdier.

De ulike regionene kan ha ulik bærekraft, og denne utfordres ulikt over landet. Fylkesmannen i Finnmark sier om lakselusas spredningspotensial i kalde farvann: *"Lav temperatur har blitt trukket frem som en sikkerhet mot luseproblemer i Finnmark (...). Samtidig er det påvist egenskaper ved lakselusas biologi som gjør lav temperatur fordelaktig for spredning over større avstander(...). Lakseluslarver som ikke finner en vert vil derfor dø etter 2-3 uker ved 10 grader, mens overlevelsen øker til over 2 måneder i frie vannmasser ved 4 grader. Fylkesmannen mener denne kunnskapen bør legges til grunn når man nå skal foreslå tiltak for å oppnå en bærekraftig arealbruk."*

- **Naturmangfoldloven**

Naturmangfoldloven skal sikre at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk. Loven er særlig viktig gjennom sine bestemmelser for bærekraftig bruk i kap. 2, om kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystembasert tilnærming og total belastning. Disse §§ fra 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingene skal fremgå av beslutningene. Utvalget burde hatt en vurdering på overordnet nivå de paragrafer som ellers forventes å bli vurdert i hver enkelt sak. Dette er ikke diskutert godt i rapporten.

Samlet belastning vs. ledig kapasitet

Det heter i lovens § 10 at en påvirkning av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Dette burde særlig vært diskutert, fordi et område som fungerer uten å være overbelastet blir sagt å ha ledig kapasitet, jf. det som er nevnt over.

Fylkesmannen i Finnmark beskriver dette for sitt fylke: *"... det skrives at villfisken i fylket for øyeblikket ikke synes å ha utfordringer i forhold til denne parasitten. For store deler av Finnmark er nok dette riktig, og det er sannsynlig at lav sjøtemperatur til en viss grad bidrar til dette, men kun i områder hvor tettheten av oppdrettsfisk er moderat til lav. Fylkesmannen i Finnmark vil påpeke at lusenivåene på villfisk i den mest oppdrettsintensive fjorden i fylket sannsynligvis er over bærekraftig nivå."*

Utvalgets arbeid er et viktig skritt videre

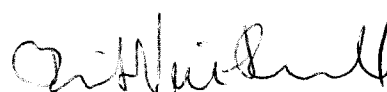
Samlet sett er utvalgets forslag et viktig og godt skritt for å kunne sikre miljømessig forsvarlige rammer for akvakulturnæringen.

Direktoratet for naturforvaltning ønsker lykke til med arbeidet videre!

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

for
Janne Sollie
direktør

for
Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Kopi til:

Miljøverndepartementet
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Troms - Romssa Fylkkamánni
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Finnmark - Finnmárkku Fylkkamánni
Fylkesmannen i Aust-Agder

Postboks 8013 Dep	0030	Oslo
Serviceboks 513	4605	Kristiansand S
Postboks 6105	9291	Tromsø
Statens hus	7468	Trondheim
Njøsavegen 2	6863	Leikanger
Postboks 59	4001	Stavanger
Postboks 2600	7734	Steinkjer
Statens hus	8002	Bodø
Fylkeshuset	6404	Molde
Postboks 7310	5020	Bergen
Statens hus	9815	Vadsø
Postboks 788 Stoa	4809	Arendal

Vedlegg:

Brev fra Fylkesmannen i Rogaland datert 10.6.2011
Brev fra Fylkesmannen i Nordland datert 28.6.2011
Brev fra Fylkesmannen i Finnmark datert 27.6.2011